

”نىڭ كۈڭل بولگەندەر نىڭ بارلىقى دۇنخۇاڭنىڭ كەزەڭگە ”دوپ كەلىپ وتىرعان ەڭ تىغىز - تاياڭ ماسەلەلەرى“

شى جىنپىڭنىڭ مادەنيەت نىئا - نىقالىسى

□ شىنخۇا اڭگەتىكىسىگە تىلشەلرى شى يۇيسىن، شۇي جۇاڭ، جاڭ يۇيجيە

”سىزدەر چاقنا جايغېر جاۋدى دەيدى عوي“؟
”ئا، باس شۇجى، غېىز قانستى باقلاۋ - وشىمۇ قىز - مەتىرىن سىتىپ جانىرمىز“ .

2019 - جىلى 9 - ايدىنڭ 29 - كۇنى مەملەكەت ورەىىنن جانە مەملەكەت داڭقى اتاعىن بەرۋ سالتى خالىق ساراينىڭ جېىىىى زالىندا وتكىزىلدى. باس شۇجى شى جىيىيىڭ ”مادەنى ەسكەرتكىشى قورعاۋدا ەسلى ۇلەس قوسۇشى“ مەملەكەت داڭقى اتاعىنا يە بولغان دۇنخۇاڭ زەرتىتەۋ ورنىنىڭ قۇرمەتتى باستىعى فان جىشىمەن نىقالاستى قول الستى ۋارى دۇنخۇاڭ- نىڭ چاقىنداى جاعىداين نىقالىسەن سۇرادى.

دۇنخۇاڭنىڭ جايغېرىن باس شۇجى نەلىكتەن وسىنشا كوڭل تورىنە قويسپ وتىر؟

وسدان غېر ايدان استام ۋاقتىنىڭ الدىندا باس شۇجى شى جىيىيىڭ گانىسۇعا قىزمەت تەكسەرۋگە بارغاندا الدىمەن دۇنخۇاڭ موگاۋ ۇڭغىرىنە باردى. باس شۇجى شى جىيىيىڭ دۇنخۇاڭ زەرتىتەۋ ورنىندا اڭگىمە ۋماجىلىستى باسقارپ اشپ، مامانداردىڭ، وقىمىستىلاردىڭ مادەنى ەسكەرتكىشى قورعاۋ، مادەنيەتتى جالعاستىرۋ، وركەنىيەتتە ۇزارا ۇلگى ۇۋ جوينىدەگى پىكىرلەرى مەن ۇمىنىستارىن مۇقيات تىغىدادى. مادەنى ەسكەرتكىشىن قورعاۋعا ئىقيال ەتىپ وتىرعان غېىر قىدىرۋ جاراتىلىستىق فاكورلاردى مالىپەدەدى، سۇ ولاردىڭ نىشىدەگى بىرەۋى بولاتىن.

”ساياحاتىشلار قازىر مولشەردەن اسىپ تۇر ما؟ كوتە- رىمىدىلىكتەن اسۇ جاعىداى قانداى“؟

”سىز ايتىپ تۇرعان جاراتىلىستىق اپاتلاردىڭ ئىقيالى قايسىلار؟“
”جانئىعى جىلدلاردى دۇنخۇاڭدا جايغېر كوبەيدى مە“؟

....

اڭگىمە ماجىلىستە ساياحاتىشلار سانىنان جاراتىلىستىق اپات ئىقيالنا دەيىن باس شۇجى جىداعاتلىقلىپەن سۇراستىردى. دۇنخۇاڭ شۇعمال شاشتى؛ دۇنخۇاڭ كۆلدەنىپ - كوركەيدى. جىبەك جولىنداى ماڭزىدى قالاشتق دۇنخۇاڭ، كوپ نە- گىزدى وركەنىيەت وسى ارادا ئوسىعان، موگاۋ ۇڭقىرىنىڭ شۇاقتى شۇعلاسىن جاراتقان. دۇنخۇاڭنىڭ داۋرەندەگەن كە- زىنە كوز جىبەرسەك، بەينە جۇلدىزداى نۇر شاشقان. ايتىسدە، وسى شۇعماللى مادەنيەت جاۋھارى قاپىر شىقتانۇ، كەۋىپ جارىلۇ، ۇڭلىۇ، سىدىرىلۇ سىياقتى غېىر قىدىرۋ قورعاۋ جاعىم- داعى قىيىن ماسەلەلەرگە ۋاردايىم ىموپ كەلىپ، دۇنخۇاڭ مادەنيەتىن جالعاستىرۇعا جانە زەرتىتەۋگە ئىقيال كورستىتى.

وسى رەتكى قىزمەت تەكسەرۋ بارىسىندا باس شۇجى دۇنخۇاڭنىڭ كەزەكتەنگى مادەنى ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋى، ئىلمىي زەرتىتەۋى، مادەنيەتتى جالعاستىرۇى جوينىدە شىنا- يى ئاپسىرمالار بەردى: ”وزىق ىلىم - تەخنىكادان پايدىا- لانىپ قورعاۋ دەگەڭىيىن جوعارىلاتىپ، وسىناۋ الەمدىك مادەنيەت مۇرانى ۇرپاقتان - ۇرپاققا جالعاستىرۇىمىز

كەرەك“، ”مىلىمىزدىڭ دۇنخۇاڭ مادەنى ەسكەرتكىشىن قورعاۋ جانە دۇنخۇاڭ ىلىمىي زەرتىتەۋى جەستىتىگىن اىگىلەپ، دۇنخۇاڭ ىلىمىن زەرتىتەۋدەگى ىموز سويلەۋ ۇقىمىن قۇلىشنا يىگەرۋ كەرەك“، دۇنخۇاڭ مادەنيەتىن زەرتىتەۋدە جانە اسقاق- تانۇدا ”جاڭا داۋىردە جۇڭگوشا سوتسىيالىزىمگە تاباندى بولۇعا جانە ونى دامىتۇعا رۇحانى تىرەك ازىرلەۋ كەرەك“ .

فان جىشى بىلاى دەپ ىسۇيىنىشىن ئېىلدىردى: ”ونىڭ كوڭل بولگەندەننىڭ بارلىقى دۇنخۇاڭنىڭ كەزەكتە ىدوپ كەلىپ وتىرعان ەڭ تىغىز - تاياڭ ماسەلەلەرى“ .

كۇندەر ۇتىپ، ايلار اۋىناپ، ۋاقت زىمىراپ، 8 جىلعا تاياۋ ۋاقت ونە شىقتى. غېىز دۇنخۇاڭعا كەلگەنىمىزدە موگاۋ ۇڭغىرىنىڭ 9 قاباتتى عىماراتىنان اتانىپ، 10 مىيۇتقا جەتىپ- تىن ۋاقت ىجۇرىپ، دۇنخۇاڭ زەرتىتەۋ ورنىنىڭ تاجىرىمىحا- ناسىنا كەلىپ، تامشلاتۇ تۇتىكەسىمى، جەتىلدىرۋ دىىىىن، سونداى - اق اتىن بىلمەيتىن كوپتەگەن ىلمىي زەرتىتەۋ جاپ- دىقتارىنىڭ جىم - جىرت جۇمىس جۇرگىزىپ چاقتاندىمەن كوردىك، دۇنخۇاڭ زەرتىتەۋ ورنى قورعاۋ، زەرتىتەۋ ورنىنىڭ باستىعى يۇي زۇڭرىن اق شايدان كىيىپ، قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە نازىك تاجىرىيە اسپابىنىڭ الدىندا جۇمىس سىتىپ، سىناق ئايجىمىسەن تالقالاپ جاتىپتى.

وسىنداى كورنىستىمەر مەن مادەنى ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋدى بايالىنىستىراتىن ادامدار از بولار، ال بىۇل دۇنخۇاڭ مادەنيەتىن قورعاۋشىلاردىڭ قۇلىشىنى بەتالىسى. باس شۇجىدىنڭ ىلىم - تەخنىكا جوينىدەگى دارىپتەمە- سى يۇي زۇڭرىنغا رەكشە تىرەڭ اسەر قالىدىردى. ”وسى 2 جىلدا غېىز نەگىزدىك زەرتىتەۋدى كۇشەيتىپ، دەرت - دەرەىز قاعىداسىن كوپ تۇرمىدان زەرتىتەپ، سۇ، تۇز، ورتا فاكورى سىياقتىلاردىڭ مادەنى ەسكەرتكىشتەرگە بولغان اسەر قاعىداسىن العاشقى قادامدا تانىدىق. قازىركى تاڭدا زەرتىتەۋ اكادەمىياسىندا 200 نەشە ادام، ۇندىرىس - وقىتۇ - زەرتىتەۋ غېىر تۇلعالانغان قورعاۋ قوسىنى بار، دارىندىلار جىيىما، گىولوگىيا، قورشاغان ورتا، بيولوگىيا سىياقتى 20عا تاياۋ سالانى قامىتىدى“، - دەدى يۇي زۇڭرىن.

دۇنخۇاڭدى سىفرلاندىرۋ قىزمەتىنە ات سالىسقان ”90 - جىلداردىڭ تۇلەگى“ بولغان قىزمەتكەر شىۋڭ يەنڭنىڭ قارا- ۇنىشا، دۇنخۇاڭنىڭ ونى ەڭ باۋراغانى موگاۋ ۇڭغىرىنىڭ ىلىم - تەخنىكا اسەرى ەكەن. ۇزدىكىسىز زەندەۋ مەن كادە- گە جاراتۇدىڭ ارقاسىندا دۇنخۇاڭ ىلىمىن زەرتىتەۋ كوپ پانگە قاراي ايقىسالى، توسىپالى دامىدى. كوپ تۇرلى ىپان دارىندىلاردى وسى ارادان نەفرىن كورسەتىمىن ورنىن تاپتى. ”موگاۋ ۇڭغىرىنىڭ قايرىعا سۇرەتتەرىندە جىلۇلق پەن غېىتىم بار“ . شىۋڭ يەتىڭ سۇينە بىلاى دەدى: ”باس شۇجى دۇنخۇاڭ مادەنى ەسكەرتكىشتەرىن قورعاۋ مەن دۇنخۇاڭ ىلىمىن زەرتىتەۋدىڭ سەكسەن سىرى ومىرلىك زەيىن - زەر- دەنى ارناۋدى قاچەت تەمتىدىگىن، سوندا عانا ونىڭ ونىمە- دىلىگىن كورۇڭگە، جەتىستىگىنە جەتۇگە بولاندىمەن ايتتى، باس شۇجىدىنڭ دۇنخۇاڭ مادەنيەتىنە باسا ىمان بەرگەنى مەنى تەرەڭ اسەرلەندىردى. بۇل ارادا كەڭ سانجا بار، مەن دۇنخۇاڭدا قالىدەم، قايتا دۇنخۇاڭ مەنى الپ قالدى“ .

2021 - جىلى قوغمىر كۇز، بەيجىڭ. ۋاۋلىم زىچىيىنڭ،

”رەرتە زامانىعا دۇنخۇاڭعا ساپار: كۆڭكۇڭ دۇنخۇاڭ رەكشە كورمەسى“ كورەمەندەردى بارنىشا باۋرادى.

ىدامسۇرلى مادەنيەتتى اشاتىن اناغۇرلىم كوپ جاڭا تا- سىلدەر جوينىدە زىدەىسى جاسامان دۇنخۇاڭ زەرتىتەۋ ورنى دۇنخۇاڭ پەرىشتەسى ”جىيايۋدى“ دەن قويا جاساپ، كارتون ىناسلى، كەيپىتەۋ مازمۇنى ارقىلى بايىرىعى دۇنخۇاڭ اڭىزدارىن بايانداپ، جاستاردى نىتقىتىردى.

يىتتەرەنكە شىشقاڭىز، حانزۇشا، اعلىشىنا 2 ىتىل نۇسقا- سىنداى ”سىفرلى دۇنخۇاڭ“ بايلىق قويماسى بۇكىل الەممەن دۇنخۇاڭ تاس ۇڭغىرىنىڭ 30 ۇڭغىرىنىڭ تۇناس تۇلعاسىنىڭ جوعارى ايقىندىقعاى كەسىكىنىسەن بىرگە ىولسىپ وتىر.

”دۇنخۇاڭ مادەنيەتتى جۇڭگوعا ىنان، الايدا دۇنخۇاڭ ىلىمىى دۇنيە جۇزىنە ىنان“ . دۇنخۇاڭ مادەنيەتتى باس شۇجىدىڭ قامقورلىعىندا ۇزدىكىسىز كوركەبە ىسۇستى، باس شۇجىدىڭ ۇمىت ەتكەنىدىنەي ”دۇنيە ىجۇزىنىڭ مادەنيەت مۇراسىن قورعاۋدىڭ تىپتىك ۇلگىسى“ ، ”دۇنخۇاڭ ىلىمىن زەرتىتەۋدىڭ بىيك بەلەسى“ دۇنخۇاڭ ۇلاندارىنىڭ قۇلىشىنە- سىندا بىرتىندەپ رەالدىققا اينالۇدا.

”دۇنخۇاڭ مەن جەلدەن كوكسىپ كەلگەن جەر“، — 2019 - جىلى مەملەكەتتىك ەكى ماجىلىستە گانىسۇدان

كەلگەن مەملەكەتتىك خالىق قۇربلىتايىنىڭ ۇلكىلەردى باس شۇجى شى جىيىيىڭدى دۇنخۇاڭعا بارىپ كورۇڭگە نىقالىسەن شا- قىرعاندا باس شۇجى مىنە وسىنداى جاۋاپ قاتتى. تۇغھىش كە- زەكتى جىبەك جولى (دۇنخۇاڭ) خالىقارالىق مادەنيەت كورمەسە- نە قۇتقىتقاۋ حات جولداعان باس شۇجى شى جىيىيىڭ بىلاى دەپ القاۋ ايتتى: ”دۇنخۇاڭ تارىختا شىعسى پەن باتىس مادەنيەتتى تۇ- عىسقان ماڭىزدى تىراپ“؛ تۇغھىش كەزەكتى ”غېىر بەلدەۋ، غېىر جول“ خالىقارالىق سەلبەستىك جوعارى دارجەلىلدەر ئالقى مەنبەرىنىڭ اشلىۇ سالىنىندا ول بايىرىعى جىبەك جولىن اۋىزعا العاندا دۇنخۇاڭ سىياقتى بايىرىعى قالانى ”وسى بولىك تارىختىڭ ىتىرى ەسكەرتكىشى“ دەپ اتادى....

”دۇنخۇاڭ مادەنيەتتى جۇڭجۇا ۇلىنىڭ مادەنيەت سەندە- مىن اىگىلەيدى“. باس شۇجى شى جىيىيىڭنىڭ وسى تۇجرىمى ونىڭ دۇنخۇاڭ مادەنيەتىندە دەگەن تەرەڭ سۇيىسەندىشلىگى مەن تەرەڭ تولعانىسىن بەينەلەيدى.

وزىنە سەنىمىن وركەنىيەت بولغاندا عانا ۇوزنىڭ ۇلىتىق رەكشەلىگىن ساققاۋمەن بىرگە، ۋر تۇرلى ۇقسامالغان ور- كەنىيەتتەردى قامىتىدى، ودان ۇلگى الاىدى، قاپلىدايدى؛ تەك وزىنە سەنىم ارتقان ۇلت عانا تارىخ اعىنى تولقىنىندا ئاچىچلە- جاي اسقاق تۇرىپ، مېجىنات شەكسەدە ماڭگى جويىلمايدى.

دۇنخۇاڭ وسى تارىخ ۇردىسىنىڭ شپەس ايعامى.

”موگاۋ ۇڭغىرىن ويداعىداى قورعاۋ، دۇنخۇاڭ مادەنيە- تىن ويداعىداى جالعاستىرۇ جۇڭجۇا ۇلىنىڭ الەمدىك وركەنىيەت- تىڭ العا باسۇنىدا ارقالاۋعا ىيىستى جاۋاپكەرشلىگى. بۇل باس شۇجىدىنڭ ئايسىرماسى، غېىزدىڭ العا باسۇ باعدارىمىز“ . وسى سەبەبتى غېىز وسى غېىر ىستى تاڭداپ، ونىمەن ۇمىر بويى شۇعىلدانۇعا پەيىلدىمىز“، - دەدى دۇنخۇاڭ زەرتىتەۋ ورنى پارىكومىنىڭ شۇجىي جاۋ شىڭلياڭ.

(شىنخۇا اڭگەتىسىگىنىڭ 5 - ايدىنڭ 19 - كۈنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)

(باسى 1 - بەتتە)

دامۇدىنڭ ”قاتتى ناقتى قۇتاتىن“ بەكەمدەدى

5 - ايدىنڭ 18 - كۇنى مەمىلەكەتتىك 5A دارەجەلى ساياحات كورنىسى ۇغمىرى سايرام كولى كورنىسى ۇمىڭ- رىندە 6 كەلەلى نىساننىڭ جۇمىسى قالىپنا كەلىپ قۇربلىس باستاپ، سالىنغان جالپى قارجى غېىر مىللىيارد 161 مىللىيون بۇان بولپ، تۇسەلحانا، ساۋدا، جول قۇربلىسى سىياقتىلاردى قامتىدى. ”كورنىسى ۇغمىرىنىڭ سايبكەستى قۇربلىعلاردى بارغان سايىن كەمەلدەنىپ، كىرشكىسىز سايرام كولىنىڭ كوك رەڭمەيىن سايبكەستى“ دەپ لەبىز قالىدىردى انار بۇلت كەلبە- تىندە 5 - ايدىنڭ 19 - كۇنى وتكىزىلگەن شىنجياڭ ساياحاتى باياۋ تىكە تاراتۇنىندا غېىر يىتتەرەت قولدانۇشى.

سايرام كولى خالىقارالىق شاڭغى الاغى قۇربلىس نىدە- سانى، نارات كەڭىستىك ساحارا الەۋمەتىنك نەگىزنىڭ دا- رەجەسىن جوعارىلاتىپ وزگەرتىپ سالۇ نىسانى، شىنجياڭ ئىيانشان ئىموۋەر كورنىسى ۇغمىرى نەگىزدىك قۇربلىعى قۇربلىسى نىسانى، سونداى - اق مەملەكەتتىك 5A دارە- جەلى ساياحات كورنىسى ۇغمىرىن قۇرۇ نەگىزدىك قۇرد- لىس نىسانى... كەزەكتە ساياحاتنىڭ جوعارى ساپالى داۋمۇ- نا قىزمەت وتەۋمەن، رايونىمىزدا زور توپىتاعى ساياحات نەگىزدىك قۇربلىملارى جاپپاي ورنالاستىرىلپ، جەدەل قۇربلىس جۇرگىزىلپ، ەكونوميكالىق ونىمىدىلك پەن قۇ- عامدىق ونىمىدىلكتى بىردەي ويلاستىرىپ، ساياحاتنىڭ دامۇىنا پارەمەندى تىرەك ازىرلەدى.

نەگىز بەىرىك، ورنىقتى، دامۇ بەىتالىسى كۇشتى بولغان ساياحات كاسىي قارجى قوسۇدى باۋراۋ بىىگىنە كۇن سايىن اينالۇدا. جۇڭگو ساياحات توبى، جۇاچياۋچىڭ توبى، جۇچىيىڭلۇي جازنا مەڭگەرۇ جازنا شەكتى سەرىك- تەستىگى، جىڭىدۇڭ توبى، تۇڭخېڭ توبى، الايدىڭ توبى قاتارلى ەل شىشىندەگى اىگىلى كاسپورنىدار تىركەس - تىركەس رايونىمىزبەن قول ۇستاسا سەلبەسىپ، الەۋلى نىسانىلاردى ۇزدىكىسىز تىباقتاندىردى. سونىمەن بىرگە، شىنجياڭ مادەنيەت، ساياحات قارجى قوسۇ توبى شەكتى سەرىكتەستىگى، سونداى - اق اىپاق، وىلىس، قالالاردا مادەنيەت، ساياحات قارجى قوسۇ توپتارى تىركەس - تىركەس قۇربلىپ، شىنجياڭنىڭ ساياحات كاپىتالى بازاردە- نىڭ كۆلدەۋىنەنە، مادەنيەت، ساياحات كاسىبىنىڭ قارشى- تاپ دامۇىنا قوزعاۋشى كۇش ۇستەدى.

نەگىزدىك قۇربلىقى قۇربلىستارىنىڭ دەمەۋىندە يىيل جىل باسنان بەرى شىنجياڭنىڭ ساياحات ماركاسى قۇرىلدە- سىندا جارقىن تۇيىندەر غېىيى كورنىدى: قۇلجا - موڭغۇل- كۇرە، ماينتاۋ - كۇشار تاسى جولى ”ەل شىشىندەگى قىزۇ قارسى الۇعا بولىنكەن ۇز اۋتوكولىگمەن ساياحاتتاۋ جول جەلىسىنىڭ الدىغىى TOP 10“ بويىنشا قىزمىن زىدەۋ تىزمىدىگىنە شىقتى، ۇيىسىن بايىرىعى جولى قاتارلى شىنجياڭنىڭ 10 بايىرىعى جولى ساياحات جەلىسى جولى تا- نىستىرىلپ، كۇنەس ۇدانى نارات شاڭغى ساياحات تىنمۇ ورنى، كوكتوعاي ۇدانى كوكتوعاي شاڭغى ساياحات تىنمەۋ ورنى اۋتونوميالى رايون دارەجەلى شاڭغى ساياحات تىنمەۋ ورنى بولپ ىساتتى قۇربلىدى... شىنجياڭ ساياحاتى دامۇدىنڭ ”قاتتى ناقتى قۇتاتىن“ ۇزدىكىسىز بەكەمدەپ، غىتپتى دە كوپ ساياحاتشىنى وزىنە باۋرادى.

قامداۋ قابىلەتى ورەسىن جوعارىلاتتى

5 - ايدىنڭ 10 - كۇنى تۇرپان قالاسى وت الاپىى كوركى اۋىل - قىستاق ساياحاتى سىياقتى شىنجياڭنىڭ 4 جەلى جولى بۇكىل ەلدەگى اۋىل - قىستاق ساياحاتىنداى تانداۋلى جەلى جولى قاتارىنا تانقالدى. بۇل 4 جەلى جولىدىك نىشىندە كەيپىرەۋىنەن كۈنە جولىدىڭ كوركىن سەزىنىپ، ۇلىتىق سالت، ۇلىتىق سانانى باستان كەشرۇگە بولادى؛ كەيپىرەۋىنەن شۇعلاعا تولى گۇل نەڭىزىنەن، جاسىل لەپ اڭقىغان تاۋ - سۇدان تانقالارلىق ىتىلىسىپ- ىدى، جانىعا جايلى تىنىستى سەزىنۇنۇگە بولادى؛ كەيپەرەۋدە- نىن مول ولجىمەن ورائاتىن جىمىس سەبەتتىن لىپ، جانىعا جايلى اۋىل تۇرمىسىنان ىرازات الۇعا بولادى... ارالاپ جۇرگەن ساياحاتشى شىنجياڭنىڭ بايتاق دالاسىنىڭ كوز سۇرىندىرەرلىك كوركىنەن كوزايىم بولپ قانا قالماستان، ”كوركەم ەكونوميكانىڭ“ ومىرشەڭدىك كۇشىن دە نىكشە- رىلەي قاۋلانتۇعا بولادى.

ساياحات كاسىبىنىڭ دامۇىنداى ”بار ما، جوق پا“ دەگەن ماسەلە نەگىزىنەن شەشلىگەننەن كەيىن، ”جاقسى ما، مەمس پە“ دەگەن اناغۇرلىم ماڭىزدى بولپ، كوكەي تەستى تولعانسىقا اينالدى. رايونىمىز تۇرلىشە شوعدىنڭ، تۇرلىشە ساتىنىڭ قاچىمىنە قاراتا، قامداۋ جاعى مەن قا- جەتتىلىك جاعىنا غېىر ۋاقتتا كۇش قوسۇعا تاباندى بولپ، ساياحات ۇنىمى جۇيەسىندە جاڭالىق اشپ، سايا- حات ۇنىمى قۇربلىمىن ساپاللاندىرىپ، قامداۋ قابىلەتى مەن ورەسىن جوعارىلاتىپ، ساياحاتتىق تۇتىۋىدىنڭ ومىر- شەڭدىك كۇشىن نىشكەرىلەي جانانداندىرىپ، ەكونوميكا- نىڭ جاڭا ارتۇ تۇتىيىنىن قوللىغىتتى.

مادەنيەتتى نەگىز ەتىپ، مادەنيەت پەن ساياحاتنىڭ توسىۋىن ئىلگەرىلەتتى. 5A دارەجەلى ساياحات كورنىسى وگىرلەرىنىڭ كەڭىستىكى ورنالامۇىن ساپاللاندىرىپ، جاڭا كاسپ كۇيىن، جاڭا ۇنىمىي جەتىلدىرىپ، مادەنيەتتى باستان كەشرۇ مازمۇنلارىن مولايىتتى؛ وڭىرلىك مادەنيەت

رەكشەلىگىن نىشكەرىلەي كادەگە جاراتىپ، دۇنيە جۇزدە- لىك مادەنيەت مۇرالارى، تارىخىي مادەنيەت اىگىلى قالاسى (قالاشىعى)، تارىخىي مادەنيەت كوشە رايونى سىياق- تىلاردى تىباناق ەتىپ، غېىر توپ مادەنيەت تانداۋلى كۈ- رىنىس ۇغمىرىن قۇردى.

كاسپ سالاسىن وزەك ەتىپ، كاسپ سالامى تىز- بەگىن كەڭەيتتى. كاسپ سالاسىن دامىتۇ ارقىلى ىجۇزىم شارابى، سالماقتتىق كۇتىمۇ، زەرتىتەپ ۇيرەنۇ، بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن تاماشالاشۇ سىياقتى مادەنيەت ، سايا- حات جەلى جولىدارىن جوبالاپ، ەلىتە تاماشالاشۇدى كۇ- شەيتۇمەن بىرگە، تۇرلىشە ساياحاتىشلاردىڭ ۇقساماعان قاچەتىن قاناعاتاندىرىپ، ساياحاتنىڭ جاپىلىق ەكونوميە- كالىق ونىمىدىلگىن جوعارىلاتتى.

جوعارى ساپالى دامۇدى بەتالىس ەتىپ، كاسپ سالامى شوعىرىن قۇردى. ساياحات تىنمەۋ ۇغمىرى، تۇتناس وڭىرلىك ساياحاتتان ۇلگى كورسەتۇ اۋماعىن، ەكولوگىيالىق ساياحاتتان ۇلگى كورسەتۇ ۇغمىرىن، قار - مۇز ەكونوميكاسىن جوعارى ساپالى دامىتۇ سىناق ۇمىڭ- رىن جانە ساياحات دەمالىس قالاسىن، كوشە رايونىن تۇمۇ- يىندى تۇردە تۇلعالادى.

اۋىل - قىستاقنى كۆلدەندىرۋدى نىسانا ەتىپ، اۋىل - قىستاق ساياحاتىن ئىلگەرىلەتتى. اۋىل - قىستاقنىڭ اۋىل كورنىسى، تۇتىق سۇ، جاسىل تاۋ، قىستاق قۇربلىسى، سالت - سانا، ادەت - جۇمىرپ سىياقتىلار مەن بايالىنىستە- رىپ، وزىندىك رەكشەلىرىك يە اۋىل - قىستاق ساياحاتى جەلى جولنى اشپ، اۋىل - قىستاق ساياحاتىنىڭ نەگىزدىك قۇربلىقى قۇربلىستىنڭ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، اۋىل - قىستاق دەمالىس ساياحاتى نىسانالى جەرىن تۇلعالادى.

حالىقتى بايىتۇ كاسپ سالامى ەتىپ جەتىلدىرەمىز

تاۋدىڭ باسنا بۇلت ۇيىرىلىپ، بەينە سىيا سۇرەتتەن اۋمايدى. اۋتونوبۇزداردىڭ كەلۇى تاۋ تىنىشىتە- مەن بۇزدى. تۇرلىشە دىيالەكتتە سويلەيتىن ادامدار وزەن جاعاسىندا، ورمان - توغاي اراسىندا، قىستاق ۇيلەرىنىڭ اراسىندا سەبىلدەپ ىجۇر....

اسقار تاۋدىڭ تەرەڭ قويناۋىنا ورنالاسقان قابا اۋىل- نى جايلىما اۋىلى كۈلدەنەڭ قىستامەن بۇرىن قاتىناس شارت - جعادىيىنىڭ مەشەۋلىگى سەبەپتى كوپ ادام بىلد- مەيتىن. ”اينالغۇدىڭ ىبارىن كەڭ كوسىلگەن اسقار تاۋ قورشاپ تۇر، بۇل جاعايدى قالاى وزگەرتۇدى بىلىبەدىك“. قىستاق تۇرىعى جەڭىس ماقسۇت جەلدەن مەكەنىدە مال باغىپ، ەگىن ەگىپ تىرشلىك ەتىپ كەلگەن. ايتسەدە، ايد- نالانى تاۋ قورشاعان، جازىق جەر از، ونىڭ ۇستىنە قاندە- ناس بوگەلىپ قالاتىندىقتان، قانشا جانتالاسىپ جۇمىس سىتەگەنمەن ماردىمدى تابىس تابا المايتىن.

سوغمى جىلدارى بۇل ار جاراتىلىستىق بايلىغىنا سۇ- يەنىپ، ساياحاتتى دامىتتى، قىستاقنىڭ سۇيەمەلدەۋىندە وزىندىك رەكشەلىككە يە شارۋالار شاتىئى ساياچايلار- رى، خالىقتق تۇسەلحانالار اشلىدى. قىستاق تۇرغىنلاردە- نىڭ بەلسەنە ات سالىسۇى، رىقتىلىقپەن كىرسۇى، تاماشا اۋىل سالتى مەن كوركەم كورنىسى وسى تاۋلى قىستاق- تىڭ ومىرشەڭدىك كۇشىن قاۋلاتتى. قىستاق تۇرغىنلاردى ەككەن كارتوپ، اتباس بۇرشاق سىياقتى ەگسى داقتىلدا- رىن، جاساعان قۇرت، سارى ماي، تىرمىشەك، قىمىز سىياقتى سۇت ونىمىدەرىن ساياحاتىشلار قىزىۇ قارسى الدى، بۇلار ۋاپ - ساتتە ساتىلىپ، باعامى دا بۇرىنغىدان قىمبات بولدى.

مۇنداي بايۇ مىساللدارى شىنجياڭنىڭ جەر - جەرىندە ەرەكشە كوپ. قازىر بۇكىل شىنجياڭدا 10 مىنگا تارتا شارۋالار شاتىئى ساياچايى بار، مۇندا جۇلدىز دارەجەلى 2000 شارۋالار شاتىئى ساياچايى بار، ەركشە خالىقتق تۇسەلحانا جايغىرىدان كەيىنكى جاۋقازىنداى قاۋلاپ، تىيانشان اينىىدا غېىر توپ مەمىلەكەتتىك اۋىل - قىستاق سايا- حاتى تۇتىيىندى اۋىل - قالاشىعى، تۇتىيىدى قىستاعى، مەمىلە- كەتتىك دەمالس اۋىل شارۋاشلىعى جانە اۋىل - قىستاق سا- ياحتانىن ۇلگى كورسەتۇ تۇتىيى سىياقتىلار قۇربلىدى. ”سايا- حات اسىنان ىدام تاتىپ، جاقسى تۇرمىسقا قول جەتكىزۇ“ قالىڭ گەكتىشى - مالشىنىڭ ورتاق تامىنىا اينالدى، اۋىل - قىستاق ساياحاتى شىنجياڭنىڭ اۋىل - قىستاقى گۇلدەدە- دىرۇىن دەمەيتىن قۇتاتى قوزعالتقىشقا اينالدى.

اۋتونوميالى رايوندىق مادەنيەت جانە ساياحات مەڭ- گەرەمەسى پارتىيا باشلىقى گرۇپپاسىنىڭ شۇجىي، مەڭگەر- مەنىڭ ورنىناسار باستىعى حوۋ حانىيىن بىلاى دەدى: اۋتۇ- نوميالى رايوندىق 10 - كەزەكتى پارىكومنىڭ ۇشىنىشى جالپى ىماجىلىسى شىنجياڭدى ساياحاتپەن كۆلدەندىرۇ ستراتەگىياسىن نىشكەرىلەي اتقارۇعا ايقىن بەتالىس كورسە- تىپ، وي جەلىسىن قاراستىردى. ”14 - بەسىجىلدىق“ كە- زىندە، ”غېىز وزەك، غېىر جەر، ۇش بەلدەۋ، N رايون“ ىڭىستىك جۇيەسىن اناغۇرلىم ساپاللاندىرىپ، ساياحات قىزمەت ەتەۋ ماڭىزدى فاكورلارى جۇيەسىن اقاۋسىزدانە- دىرىپ، قىزمەت ەتەۋ ساپاسى مەن ونىمىدىلگىن ۇزدىك- سىز جوعارىلاتىپ، ساياحات كاسىبىنىڭ ”غېىر كاسپ سالامى ئىلگەردىنسە، جۇزدەگەن كاسپ سالامى كوركەكبە تىن“ جاپىلىق جەتەكتەنۇ رولىن تولىق ساۋلەنلەندىرىپ، مۇنى جۇمىستانىپ، كىرسىتى ارتتىراتىن خالىقتى بايىتۇ كاسپ سالامى ەتىپ جەتىلدىرەمىز.